

7

Tas
Latweeschu lauschu draugs
no ta 1837ta gadda.

Tà schahs 52 lappas fauz,
fo pa to gaddu mihleem Latweescheem par preeku un mahzibu,

ar

zittu tàpatt Widsemmes fà Kursemmes mahzitaju palihgu

irr lizzis drikkelt

Herrmann Trey,

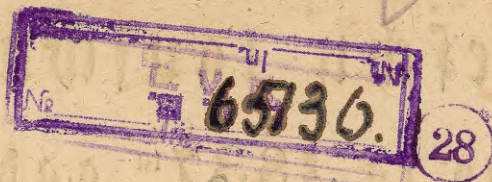
Mihges piläfel-tä wezzakais mahzitais pee Zahna-basnižas, dweheftu gans teem nabbageem
Turga-muischâ, beebriš teem Latweeschu wallodas kohpejem u. t. j. p.

529

R i h g â

drikkeltis pee W. F. Häcker, zeenigas rahšs grahmatu-drikketaja.

1837.

Brīw drikkēht,
peh; tahm eeksch likkumeem nospreestahm sinuahm.

Rihgā, No juhrmallas gubbernementu augstas waldischanas pusses:
tai 29. Dez. m. deenā, 1837tā gaddā. Dr. C. E. Napiersky.

Das Latweeschu lauschu draugs.

1837. 7. Januar.

Ima lappa.

Sweifs, jaunais gads!

1. Sweifs, jaunais gads! no Deewa dohts,
Pee mums jau atnahzi!
Ak, effi muhsu laime, gohds! —
Sew' laipnu parahdi.
2. Ur tuffscheem maifeem rohziham
Tew pretti steidsamees:
Ka tehwu tewi fanemmam,
Un dauds isluhdsamees!
3. Par weefu gan ne atnahzi;
Tew mums dauds jakalpo.
Ja dsehres zerre, peeerahpi
Pats few' un apsulbo!
4. No plezzeem sohmu tuhda' nemm'
Un iskrauj' mantinas:
Isballi tahs pa wissu semm',
Tad buhs tew weetinas.
5. Ak luhdsams jel atspirdsini,
Ko brahl's nospaidija,
Un jaunu laimi dahwini
Teem, kas tew gaidija.
6. Pasneedsi wisseem zilwekeem
To, kas teem derrigs irr!
Dohd' lihgsnibu pa reekuscheem,
Un behdas no mums schkire'.
7. Zel strahdneekem paweizini
Tohs sweedrus augligi!
Urr' flinkeem darbu parahdi
Un strahdaht pamahzi!
8. Lai strahdneeks pilnu mazzinu
Ur rubuteem peebahsch!
Lai dsehrais netrahp' faklinu,
Kad snapschus rikkle' gahsch!
9. Us basnij' jauku zekinu
Pataisi gabjeem;
Bet schuhpa zeku dublainu
Aiskrauj' ar afmineem!
10. Dohd' wesselibu, sachtibu;
Dohd' sweiku dschwoschan'!
Lai meitahm netruhst prezz'neeku,
Nei scheem apdohmaschan'!
11. Dohd' spirgtus firgus, kummelus!
Dohd' rattus mahletus!
Un labbus skannus swahrgulus
Un staltus kabsneekus!
12. Dohd' treknas gohwes saimneezehm,
Un peenu tohwereem!
Karr' galkas schlinkus skursteneem; —
Dohd' sohjis zeppefcheem!
13. Dohd' meeru un faderrefchan'
Starp wisseem zilwekeem;
Lai mittahs wissa karroschan'!
Lai walda meers aisween'.
14. Ness' semmes augleem swehtibu,
Lai usaug maifite!
Ko strahd'neeks gaid' ar zerribu,
Beer' winnam apzirne!
15. Tad plahweis preezigs iskapli
Us druwu nessigs gan! —
Lai flawas dseefmas preezigi
Par gohdu Deewam skann!
16. Bet, luhdsams, nahwei nepatauj'
Dauds muhsu draugu kaut!
Lai bruhstei bruhsganu nepatauj'! —
Tohs netauj' mums atraut!

17. Nu tewim darbu deesgan irr!
 Tohs, luhdsams, padarri! — —
 Ak wiffu taunu no mums schfir',
 Tad buhsim laimigi! —

U. E.

J a u n a s s i n n a s .

Is Ibru semmes. Wiffas sinnas no turrenes brihnumus isstahsta par to leelu baddu, kas tur wehl arween teem laudim effoht. — Bads, salna un fehrgas tohs pa simteem nomehrde un wehl ar katru neddetu tapatt malks, kà maife paleef jo dahrgaka, kautgan par darbeem dabbu jo lehtaku mafsu. Weenâ paschâ fahdschâ irr pussfoht' tuhstohsch zilweki, kas pawiffam nabbagi, un no kurreem 300 arri jau bes gultahm. Par kartuppeeteem un dedsameem welleneem jau trihsreis wairak ja-makfa, ne kà zittfahrt, un nabbadfini jau katru drehbu un traufu, kas winneem pahri bija, woi pahrdewuschki woi kihlam likkuschi. Pa tam arri breefmiga fehrga tur tik warren plohsijahs, ka ruhmes wairs naw eefsch teem nammeem, ko wezzôs laikôs preefsch nabbagu flimneekeem usbuuweja. — Ak, kaut jel Deews schat gaddâ apschelotohs arri pahre to nabbagu semmi, no kurren mums pa pahri gaddeem arween behdigas sinnas irr nahkuschas!

Is Sprantschu semmes. Tannî semmê prett wakkara puffi irr augsti kalni, kurreu starpâ dauds wilki un zitti tahdi neganti swehri dsihwo. Weenâ fahdschâ, kas ne tahl no teem kalneem, wilki jau dauds skahdes bija darrijuschki un arri weenam fainneekam brangu funni aisneffuschki. Sainneekam sunna bija schehl, un tadeht apnehmahs raudsicht, woi wilku ne warretu noschaut. Wakkara arri dsirdeja labbu gabbalu tahl no fahdschas wilku gaudojohrt, un zerredams, ka nahkschoht tuwaki, panehme biffi, peefazzija dehlam, kas bija sehns no 12 gaddeem, lai no Deewa puffes fargahs no mahjahm iseet, un pats eelihde kruh-môs, tur us wilku gaidiht. Bet ne apdohmigs dehls tehwan ne paklausija, isnahze fluffam is mahjas, eelihde zittâ krumâ, kas kahdus 20 fohkus no tahs weetas, fur tehws wilku wakteja, un tur nu smeeklam fahze kà wilks gaudohrt. Pa tam jau bija palizzis tumfchs un tehws, dohmadams, ka wilks tik tuwu jau peenahzis, ischahwe biffi us to krumu, bet ta brehkschana, kas krumâ zehlehs, wannam parahdija, ka ne wilku, bet paschu sawu dehlu bija noschahwis. Ak nabbaga tehws! Mefleja gan wehl dehlu glahbt, bet weltri! Pehz masu brihdi schis islaide garru.

D. St — m.

• Kahda ihfa sinna par muhsu pasauli jeb semmi.

Katrs zilweks gan sawas mahjas un sawu sehru pasihst, un arri sawus nahburgus sinna, un dasch diwidefmit woi wairak juhdsu schurp un turp brauzis un daschas semmes-mallas un daschus pilssehtus sawâ tehwa-semmê redsejis. Bet kad weens zilweks arri daschas semmes-mallas un daschus pilssehtus sawâ teh-

wa-semmé redsejis un zittu ne fo no schahs pafaules sinna, tad wiinna sinna-
 schana gan lohti masa. Kam prahts us arshschanu nessahs, wairak ne kà tif
 tahdu masumu ween grihbahs sannaht. Un woi tad tas arri naw lohti waija-
 dsigs? Nihli lassitaji! Kad katram zilwekam schè sawas mahjas, tad arri warr
 fazzih, ka schi pafaule, kur mehs wiffi dsihwojam, mums wisseem kohpà tahs
 tehwa mahjas, kur tas schehligais debbes = tehws, kas, mums neredsoht, starp
 mums miht, par mums schehligi gahda. Jeb arri warr fazzih: schi pafaule
 mums wisseem ta laiziga tehwa-semme, kur Deews mums kahdu laiku leek dsih-
 woht un kur wiinsch mums palihds fataisitees, ka mehs sawâ laikâ tanni muh-
 schigâ tehwu-semmé tiftu, us fo wiinsch muhs irr raddijis. Un woi tad arri
 mehs ne grihbetu to schehligu tehwu, kas par mums schehligi gahda un mums
 palihds us to muhschigu tehwa-semmi fataisitees pasih? — Un tas Apustulis
 Pawilis raksta us teem Reemeereem (1 nodakkâ 20 perschâ): Wiinna, tas irr:
 Deewa, neredsama buhschana tohp no raddibas tahs pafaules pee teem darbeem
 nomannita un eeraudfita, ir wiinna muhschigs spehks, ir deewiba. Un tas sch-
 ninsch Dahwids sakka sawas 19tas dseemas eefahkumâ: Tahs debbefis isteiz ta
 stipra Deewa gohdu, un tas isplattijums pasluddina wiinna rohkas darbu. — Ein-
 nams gan arri, ka gan aplam kahds ne buhs, kas arri ne buhtu no Kreemu
 un Pohlu, un no Pruhfchu un no Wahz'semmes fo dsirdejis. Un kas to Lat-
 weeschu tauschu draugu mihlo, un wiinnu sawâs mahjâs leek nahkt, tas arri
 daschas sinna's zaur wiinnu par zittahm semmehm un zitteem pilssehreem un wiinnu
 eedshwotajeem jau dabbujis. Bet kad juhs jau arri daschas sinna's par zittahm
 semmehm un zitteem pilssehreem dabbujuschi, tad tas tomehr wehl masums gan.
 Un kad juhs fo pa kahrtam ne sinnat, tad ta sinna'schana tak ne kahda ihstena,
 kaut arri dauds sinnatu. — Zerredams, ka jums gan patiks, labbu un kahrtigu
 sinna par muhsu pafaule dabbuht, es esmu nodohmajis, weenu ihfu pamahzi-
 schanu farakstih par to, kas un kahda muhsu pafaule jeb semme, kur wirftu
 mehs dsihwojam; kahdi semmes-gabbali un kahdas walstibas schè irr; kas tee
 wiffu-leelaki un wehrâ leekami pilssehre; kas par laudim schè un tur dsihwo un
 kahda wiinnu dsihwe un buhschana; kahdas leelas juhkas un straumes, un kahdi
 leeli kalni redsami, un kas katrà semmé ihpaschi aug un kahdi lohpi un swehri
 un putni un zitti dsihwi raddijumi tur irr, par fo sinna dabbuht labba leeta;
 un tà wehl wairak, kà man schkittisees waijadsigi effoht par to kahdus wahrdu
 runnaht. — Tas Latweeschu tauschu draugs irr labprahtigi usnehmees, no schahs
 pamahzischanas jums pa gabbaleem, un, ja tas warr buht, ar katru lappu weenu
 gabbalu mahjâs atnest; un jums ar nahkofchu lappu to pirmu gabbalu atnes-
 fih. Tas mihlais Deews, kas grihb, ka mehs wiffi eefsch labbas arshschanas
 peenemtohs, lai dohd ka schih's mahzibas par wolti ne buhtu.

• Gudribas mahzibas.

1.
Ne darri kaitu kaiminam,
Peedohdi labprahd seeguscham,
Ja tu ne sčehlo waidneeku,
Trefšs tewim maksahs eenaidu.

2.
Ne usnem' katra šwešneeku,
Kaš luhdsahs mahjas weetinu.
Daschs, tahdu blehdi usnehmis,
Irc tšchuhštu klehpi šildijis.

3.
Kad launs tew gohdu flazzina,
Ne dusmo ahtrā dusmibā.
Ušmeij', ko trakkulš lahdejis;
Woi sunna bals škuš debbestis?

4.
At semneek! maise baggata
Un šahš lai tewim gaušina!
Kam gahrdahš kummohšs galbautā,
Tam arr' buhš gahrdā breešmiba.

5.
Tizz', bet luhk', kam tu uštizzi;
Jo tew peeglamohs wiltneeki;
Un wianu runnahm tizzedams,
Tu allasch buhš peewilkams.

6.
Jauns buhdams effi mihlprahfigs,
Nei bahrgs, nei kuhrs, nei negaufigs,
Jo tawās wezzās deeninās
Jauns tewim atkal atmaksahs.

7.
Ne mekle, kam tu labdarri;
Kam waijaga, tam palihdš.
Tahds, tewim behdās eekrihtoh,
Pateikdams nahš, tew palihdsoht.

8.
Romirsoht wolti gaudasees,
Ja tu bes Deema dšihwojees.
Wehl špirgts us Kungu atgreesees,
Tad sčehligi tew usnems Deews.
(Us preekschu wehl zittas.)

H.

• Sinna, žif naudas 5. Janwar-mehn. deenā 1836 eeksch Rihges maksaja par daschahm prezzehm.

Par	Maksaja:	Subr. nauda.		Par	Maksaja:	Subr. nauda.	
		Rb.	K.			Rb.	K.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus šmaggu	1	25	1	pohdu (20 mahrzineem) wafku	7	—
—	meeschu, 100 mahrzin. šmaggu	1	10	—	— tabaka	—	65
—	šweeschu, 128 mahrzin. šmaggu	2	—	—	— šweesta	2	—
—	— ausu	—	65	—	— dselles	—	65
—	— širnu	1	50	—	— linnu, trohna	2	20
—	— rupju rudsu = miltu	1	25	—	— brakka	2	—
—	— bihdeletu rudsu = miltu	1	60	—	— kannepu	—	80
—	— bihdeletu šweeschu = miltu	2	30	—	— šchfihdu appinu	3	—
—	— meeschu = putrainu	1	50	—	— neschfihdu jeb prezzes appinu	2	—
—	— eefala	1	10	—	— muzzu šilku, egu muzzā	6	75
—	— linnu = sehklas	3	—	—	— lašdu muzzā	7	—
—	— kannepu = sehklas	1	50	—	— šmalkas šahš	4	30
1	wesumu seena, 30 pohduš šmaggu	2	50	—	— rupjas baltas šahš	4	50
barrotu	wehrschu galku, pa pohdu	1	—	—	— wahti brandwihna, pušdegga	6	50
				—	— — — — — diwdegga	9	—

• Weenu šubraba rubli warreja dabhuht par 359½ kapeikem warra naudas.

Brihw drikkcht. No juhrmallas = gubbernementu augštas waldischanas pušes:
Dr. C. C. Napieršky.